

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

2. Ünite: Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

Test 7-Büyük Millet Meclisine Karşı İsyanlar

1. (2009 SBS)

“Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nun Büyük Millet Meclisinde görüşüldüğü günlerde idi. İstanbul Hükûmetinin tayin ettiği Erzurum valisi, Erzurum’a doğru yola çıkmıştı. Bu haberi alan bazı vekiller mecliste, Reşit Paşa adındaki valinin yolda öldürülmesini önerdiler. Bu kanunsuz teklife Mustafa Kemal Paşa şöyle yanıt verdi: ‘Ne diyorsunuz? Eşkiya gibi dağda, komiteci gibi sokakta adam mı vuracağız? Bizim devlet anlayışımızda bu yoktur. Bundan sonra bu memlekette vatandaş ancak mahkeme kararıyla cezalandırılır.’”

Mustafa Kemal Paşa, bu cevabıyla aşağıdaki devlet anlayışlarından hangisini vurgulamıştır?

- A) Hukuk Devleti B) Sosyal Devlet
C) Demokratik Devlet D) Laik Devlet

2. (2013 SBS)

Kurtuluş Savaşı sırasında, Büyük Millet Meclisine karşı çıkan isyanları bastırmak için Mecliste “Hıyanet-i Vataniye Kanunu” kabul edildi. Bu Kanun’un uygulanması için kurulan İstiklal Mahkemelerinin üyeleri, milletvekillerinden oluşmaktaydı.

Parçaya göre, İstiklal Mahkemelerinde milletvekillerinin görev alması, ilk TBMM’nin;

- I. Yargı II. Yasama III. Yürütme

güçlerinden hangilerini kullandığını gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve III

3. (2013-2014 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

Hıyanet-i Vataniye Kanunu, TBMM’ye karşı çıkan isyanları engellemek ve sorumlularını cezalandırmak için çıkarılan bir kanundur.

Buna göre, sözü edilen kanun hükmü, aşağıdaki durumlardan hangisine uygulanabilir?

- A) Anzavur Ayaklanması’nı çıkaranlara
B) Mecliste farklı düşünceleri savunan gruplara
C) Misakımillî oylamasında red oyu kullanan vekillere
D) Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında Anadolu’yu işgal eden devletlere

4. (2013-2014 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nun Büyük Millet Meclisinde görüşüldüğü günlerdeydi. İstanbul Hükûmetinin tayin ettiği Erzurum valisi, Erzurum’a doğru yola çıkmıştı. Bu haberi alan bazı vekiller, Mecliste, Reşit Paşa adındaki valinin yolda öldürülmesini önerdiler. Bu kanunsuz teklife Mustafa Kemal Paşa; “Ne diyorsunuz? Eşkiya gibi dağda, komiteci gibi sokakta adam mı vuracağız? Bizim devlet anlayışımızda bu yoktur. Bundan sonra bu memlekette vatandaş ancak mahkeme kararıyla cezalandırılır.” şeklinde yanıt vermiştir.

Mustafa Kemal’in bu parçadaki yanıtı, aşağıdakilerden hangisini savunduğuna kanıt gösterilebilir?

- A) Yaşama hakkını
B) Yargının hızlandırılmasını
C) Hukuka uygun iş yapılmasını
D) Mahkemelerin bağımsızlığını

5. (2013-2014 Yılı II. Dönem TEOG Ortak Mazeret Sınavı)

MADDE 1: Ülkeyi, yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacına yönelik kurulan Büyük Millet Meclisine (BMM) karşı düşünce ve uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini sayılırlar.

MADDE 4: Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

Hıyanet-i Vataniye Kanunu’nun bu maddeleriyle aşağıdakilerden hangisi amaçlanmış olamaz?

- A) Yargılamayı hızlandırmak
B) İşgallerin haksızlığını dünyaya duyurmak
C) Millî Mücadele’ye karşı çıkanları yargılamak
D) BMM’ye karşı olumsuz hareketleri önlemek

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

2. Ünite: Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

Test 7-Büyük Millet Meclisine Karşı İsyanlar

6. (2014-2015 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

“Birinci TBMM’nin temel hedeflerinden birisi de otoritesini hukuki yollardan güçlendirmektir.” diyen bir öğrenci, aşağıdakilerden hangisini söylerse **çelişkili** konuşmuş olur?

- A) Meclis, Teşkilat-ı Esasi’yi kabul etmiştir.
- B) Meclis, isyancıları yargılamak için İstiklal Mahkemelerini kurmuştur.
- C) Meclis, isyanları bastırmak için Hıyanet-i Vatanîye Kanunu’nu çıkarmıştır.
- D) Meclisteki bazı milletvekilleri, İstanbul Hükûmeti taraftarı Reşit Paşa’nın öldürülmesini önermişlerdir.

7. (2014-2015 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Mazeret Sınavı)

İstanbul Hükûmeti, dönemin şeyhülislamına Millî Mücadele’ye katılanları ve Mustafa Kemal Paşa’yı, padişaha karşı hareket edenler olarak gösteren bir fetva yayımlattı. Bu fetva ile Anadolu’da yükselen Millî Mücadele’yi durdurmayı amaçladı. Buna karşılık Mustafa Kemal Paşa da Ankara Müftüsü Mehmet Rifat Börekçi’ye, Millî Mücadele’yi destekleyen bir fetva yayımlattı. Bu da halkın Anadolu’daki harekete olan bağlılığını artırdı.

Metindeki bu durum, Mustafa Kemal’in hangi liderlik yeteneği ile ilişkilendirilebilir?

- A) Fedakâr olma
- B) Hakikati arama
- C) Açık sözlü olma
- D) Karşılaştığı güçlükleri aşma

8. (2015-2016 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

Hıyanetivatanîye Kanunu’nun;

“Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.”

maddesinin gerekçesi, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yargının işleyişini hızlandırmak
- B) Yargıda eşitliği gerçekleştirmek
- C) Yargı bağımsızlığını sağlamak
- D) Yargıda tarafsızlığı korumak

9. (2015-2016 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Mazeret Sınavı)

Hıyanetivatanîye Kanunu’nun 10. maddesinde;

“İsyanlara katılmayanlar hakkında kasten suçlamalarda bulunanlar, iddia ettikleri suçun cezası ile cezalandırılır.”

ibaresi yer almaktadır.

Kanunun bu maddesiyle aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Haksız suçlamaları önlemek
- B) Çıkan isyanları etkisiz hâle getirmek
- C) Millî iradeyi gerçekleştirmeye çalışmak
- D) İsyanları bastırmada halkın desteğini sağlamak

10. (2015-2016 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Mazeret Sınavı)

TBMM’ye karşı çıkan ayaklanmalar Millî Mücadele için önemli bir engel teşkil etti. İşte bu ortam karşısında TBMM’nin ilk çalışmalarından biri Anadolu’daki isyanları bastırmak üzere Hıyanetivatanîye Kanunu’nu çıkarmak oldu.

Bu bilgide Hıyanetivatanîye Kanunu’nun hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Gerekçesi
- B) Sonucu
- C) Özelliği
- D) Uygulanışı

11. (2016-2017 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

Büyük Millet Meclisinin açılışından sonra Anadolu’nun çeşitli yerlerinde Meclise karşı ayaklanmalar çıkmıştır. Meclis, bu ayaklanmaları bastırmak için Hıyanetivatanîye Kanunu’nu çıkarmış ve İstiklal Mahkemelerini kurmuştur.

Bu bilgiye göre meclisin ayaklanmaları önlemede aşağıdaki ilkelerden hangisine göre hareket ettiği söylenebilir?

- A) Eşitlik
- B) Bağımsızlık
- C) Barışçılık
- D) Hukukun üstünlüğü

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

2. Ünite: Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

Test 7-Büyük Millet Meclisine Karşı İsyanlar

12. (2016-2017 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Sınavı)

- Meclisi Mebusan dağıtılınca Büyük Millet Meclisi açılmıştır.
- Büyük Millet Meclisine karşı çıkan ayaklanmaları bastırmak için Hıyanetivatanıye Kanunu kabul edilmiştir.
- Millî Mücadele'ye karşı yürütülen olumsuz propagandaları önlemek amacıyla Hâkimiyet-i Milliye gazetesi çıkarılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle Millî Mücadele Dönemi ile ilgili çıkarılacak en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşanan sorunlara çözüm yolları bulunmuştur.
- B) Ortaya çıkan sorunlar mücadeleyi yavaşlatmıştır.
- C) Düzenli orduya önem verilmiştir.
- D) Pek çok sorunla karşılaşmıştır.

13. (2016-2017 Yılı I. Dönem TEOG Ortak Mazeret Sınavı)

Büyük Millet Meclisinin açılışından sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinde meclise karşı ayaklanmalar çıktı. Meclis, ayaklanmaları bastırmak için - - - - .

Bu cümle, aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanırsa doğru bir bilgi vermiş olur?

- A) Hıyanetivatanıye Kanunu'nu çıkardı.
- B) Gümrü Antlaşması'nı imzaladı.
- C) Londra Konferansı'na katıldı.
- D) İstiklal Marşı'nı kabul etti.

14. (2019 LGS)

Büyük Millet Meclisine karşı Anadolu'nun pek çok yerinde ayaklanmalar çıktı. Bu ayaklanmaların çıkmasında İstanbul yönetimi ve İtilaf Devletleri'nin zararlı faaliyetleri etkili oldu.1920 yılı boyunca süren bu ayaklanmaların amacı Kuvâ-yı Millîye'yi etkisiz hâle getirmek ve bağımsızlık hareketini boğmaktır. Ayaklanmalar, Büyük Millet Meclisini uzun süre uğraştırdı. İnsan ve malzeme kaybedildi. Başta Yunanlar olmak üzere düşman hareketleri daha serbest hâle geldi. Ancak her şeye rağmen ayaklanmalar bastırılarak meclisin otoritesi korundu.

Bu bilgilerden hareketle Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmaların sonuçları ile ilgili,

- I. Millî Mücadele sürecinin uzamasına sebep olmuştur.
- II. Askerî imkânların bir kısmının gereksiz bir biçimde tüketilmesine neden olmuştur.
- III. Büyük Millet Meclisi, çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır.
- IV. Anadolu'daki bütün işgaller sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

15. (2021 İOKBS)

Aşağıdakilerden hangisi Büyük Millet Meclisinin isyanları bastırmak için "yasama" yetkisini kullandığını gösterir?

- A) Ayaklananları İstiklal Mahkemelerinde yargılaması
- B) Hıyanet-i Vatanıye Kanunu'nu çıkarması
- C) Rıfat (Börekçi) Efendi ve birçok müftünün imzasıyla Millî Mücadele'yi destekleyen fetvalar yayımlatması
- D) İsyanlılar üzerine Kuvay-ı Millîye birliklerini göndermesi

Serinhisar Kocapınar Ortaokulu/DENİZLİ 8. Sınıf
(SBS, TEDG, İOKBS ve LGS Soruları)

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
3. Ünite: Ya İstiklal Ya Ölüm

Test 7-Büyük Millet Meclisine Karşı İsyanlar

16. (2023 İOKBS)

Büyük Millet Meclisi kendisine karşı yapılan isyanları bastırmak için Hıyanet-i Vatan Kanunu'nu kabul etmiş ve isyancıların üzerine Kuvayımiliye birliklerini göndermiştir.

Buna göre, Büyük Millet Meclisi isyanları bastırmak için aşağıdaki alanlardan hangileriyle ilgili önlemler almıştır?

- A) Ekonomik-Kültürel
C) Dinî-Sosyal
B) Siyasi-Mali
D) Hukuki-Askerî

Mehmet ÖZKÜZ

Test 7-Büyük Millet Meclisine Karşı İsyancılar Cevap Anahtarı

(SBS, TEOG, İOKBS ve LGS Soruları)

1.A 2.A 3.C 4.B 5.D 6.D 7.A 8.A 9.A 10.D 11.A 12.A 13.A 14.B 15.B 16.D